

Hvar eiga vegir að liggja og hver ákveður það ?

Aflagðir vegir – má aka þá?

Stefán Erlendsson forstöðumaður lögfræðideildar Vegagerðarinnar

Fundur náttúruverndarnefnda sveitarfélaga og Umhverfisstofnunar 17.11. 2005 Kjarvalsstöðum

Stefán Erlendsson

Hvað er vegur - skilgreining

Jónsbók, 32. kap.

- En ef maðr ríðr eða gengr yfir akr, töðuvöll eða eng, ok vill eigi fara **vegu rétta**, sá maðr er sekr mörk við þann er lóð á. ...

Jónsbók, 42. kap.

- Hvervetna þar sem sætr eru til bæja manna, hann skal fara þar yfir annars land með búfé sitt til sætra ok fara **fornar götur**, ef til eru, ok hafa í togi lausahross, ef yfir eng er at fara. Nú eru keldur á götu hans, þá má hann þar gera brúar yfir ok vinna þat á jörðu hins....

Hvað er vegur – skilgreining

Vegalög

- Vegur merkir í lögum þessum akbraut, önnur mannvirki og land sem að staðaldri eru nauðsynleg til þess að vegur sé varanlegur, unnt sé að halda honum við og hafa af honum sem fyllst not.

Til vegar telst því vegsvæði og öll mannvirki viðkomandi veginum sem eru innan þess.

Umferðarlög

- Vegur:
Vegur, gata, götuslóði, stígur, húsasund, brú, torg, bifreiðastæði eða þess háttar, sem notað er til almennrar umferðar.

Vegalög - vegflokkar

Þjóðvegir: Tengja byggðir landsins

- Stofnvegir
- Tengivegir
- Safnvegir
- Landsvegir: Önnur markmið

Almennir vegir – t.d. Nesjavallaleið

Einkavegir – t.d. vegur að sumarbústað

Vegalög - vegflokkar

- Almennir vegir: Vegir sem ætlaðir eru til almennrar umferðar, aðrir en þjóðvegir
- Einkavegir: Vegir í eigu einstaklinga, fyrirtækja eða stofnana
- Reiðvegir: Vegir einkum ætlaðir umferð ríðandi manna
- Hjólreiða- og göngustígar: Einkum ætlaðir hjólandi og gangandi vegfarendum

Vegir sem heimilt er að veita styrk til af vegáætlun

- vegir yfir fjöll og heiðar sem ekki eru þjóðvegir
- vegir að bryggjum
- vegir að eyðibýlum
- vegir að skipbrotsmannaskýlum
- vegir að skíðaskálum og skíðasvæðum
- vegir að fjallskilaréttum
- vegir að leitarmannaskálum
- vegir að fjallaskálum
- vegir að fullgerðum orkuverum
- vegir að félagsheimilum
- vegir að og innan uppgræðslu- og skógræktarsvæða

Hver ákveður hvar vegir liggja ?

- Þjóðleiðin
- Búseta
- Landnýting, atvinnurekstur
- Frístundaiðkun
- Þörf fyrir samgöngur

Aflagðir vegir – má aka þá ?

- Aflagður vegur: Vegur sem ekki gegnir upphaflegu hlutverki, t.d. aflagður þjóðvegur
- Kröfur og þarfir samfélagsins
- Ný vegarstæði:
 - Þveranir
 - Jarðgöng
- Búsetubreytingar

Aflagðir vegir – má aka þá ?

40. gr. vegalaga nr. 45/1994:

Nú liggur vegur, stígur eða götutroðningur yfir land manns og telst eigi til neins vegflokks og er landeiganda þá heimilt að gera girðingu yfir þann veg með hliði á veginum en eigi má hann læsa hliðinu né með öðru móti hindra umferð um þann veg nema sveitarstjórn leyfi.

Ákvörðun sveitarstjórnar skv. 1. mgr. má leggja undir úrskurð vegamálastjóra.

Aflagðir vegir – má aka þá ?

- Aflagðir vegir – er heimilt að loka þeim ?
- Landeigandi/umráðaaðili lands sem vegur liggur um
- Veghaldari
- Aðkoma skipulagsyfivalda og annarra stjórnvalda

Takk fyrir

Stefán Erlendsson